

Opfriscursus Basis Instructeurs Cursus (P)BLS

Handleiding voor de
Instructeur-Trainer

Versie 3.1
April 2025

Kennis, richtlijnen en onderwijs

Auteurs

Ramon Soer
Martijn Maas
Jan Hoefnagel
Ilse van Haren

Nederlandse Reanimatie Raad
Mercatorlaan 1200
3528 BL Utrecht
088 – 732 72 23
www.reanimatieraad.nl
info@reanimatieraad.nl

Inleiding

Sinds augustus 2022 bestaat deze handleiding voor de BIC opfriscursus. Het lesprogramma wat in deze handleiding is opgenomen hebben de meeste BLS en PBL instructeurs dus inmiddels doorlopen. Met de terugkoppeling die de Nederlandse Reanimatie Raad (NRR) van de instructeur trainers heeft ontvangen op het vorige lesprogramma is daarom een nieuw lesprogramma opgesteld voor de komende 2 jaar.

In dit nieuwe lesprogramma ligt de nadruk iets meer op scenario opbouw en het herziende scenarioboek en iets minder specifiek op de Learning Conversation zoals de afgelopen 2 jaar het geval was. Daarnaast is in het lesprogramma ook wat ruimte opgenomen voor het nieuwe 'Kwaliteitskader first responders reanimatiezorg'.

Instructeur trainers kunnen nog altijd hun eigen draai geven aan het programma, maar de te behandelen onderwerpen en leerdoelen voor de cursus liggen duidelijker vast.

Voor instructeur trainers die dat willen gebruiken, is een voorbeeld lesprogramma toegevoegd.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Inhoudsopgave	4
Competenties instructeurs (P)BLS na de Basis Instructeurs Cursus.	5
Leerdoelen opfriscursus instructeurs BLS	6
De opfriscursus instructeurs (P)BLS	7
<i>Doel van de cursus</i>	7
<i>Doelgroep</i>	7
<i>Opzet cursus</i>	7
<i>Cursusduur</i>	7
<i>Hulpmiddelen tijdens de cursus</i>	8
<i>Certificering</i>	8
<i>Cursusreglement</i>	8
Elementen uit de opfriscursus	9
<i>Welkom en kennismaking</i>	9
<i>BLS vaardigheden en 4 stappenmethode (peer-to-peer)</i>	9
<i>BLS cursusmaterialen</i>	10
<i>Scenario theorie en demo.</i>	10
<i>Proefflessen scenario's</i>	10
<i>Kwaliteitskader first responders reanimatiezorg</i>	11
<i>PBLS vaardigheden (verplicht voor PBLS instructeurs)</i>	11
<i>PBLS cursusmaterialen (verplicht voor PBLS instructeurs)</i>	11
<i>Eigen leerbehoefte</i>	12
<i>Vrije ruimte</i>	12
Bijlagen	13
<i>Bijlage 1, Voorbeeld lesplan opfriscursus instructeurs (P)BLS</i>	14
<i>Bijlage 2, 4 stappenplan</i>	15
<i>Bijlage 3, Scenario onderwijs</i>	17
<i>Bijlage 4, Nabespreken: Pendleton methode</i>	18
<i>Bijlage 5, Nabespreken: Learning Conversation</i>	19
<i>Bijlage 6, Nabespreken: Advocacy with inquiry</i>	20
<i>Bijlage 7, Checklist BLS vaardigheden</i>	21
<i>Bijlage 8, Checklist PBLS vaardigheden</i>	22
<i>Bijlage 9, Voorbeeldbrief uitnodiging instructeurs</i>	23
<i>Bijlage 10, Versiebeheer</i>	24

Competenties instructeurs na de opfriscursus instructeurs (P)BLS

In principe mag je van een instructeur (P)BLS verwachten dat hij/zij na de opfriscursus alle competenties weer optimaal beheerst die hij na de Basis Instructeurs Cursus (BIC) ook zou moeten beheersen.

De volgende vaardigheden maken onderdeel uit van de BIC.

De instructeur kan aan het einde van de cursus:

- Een BLS en/of PBLS demonstratie geven, inclusief het gebruik van de AED volgens de actuele richtlijnen reanimatie in Nederland.
- Korte presentaties geven met de actuele presentaties van de basiscursus BLS en/of PBLS en de opfriscursus BLS en/of PBLS.
- Een lesplan voor een opfriscursus BLS opstellen.
- Cursisten begeleiden tijdens het draaien van een scenario (uit het scenarioboek) volgens de principes van voorbereiding, introductie, uitvoering en afsluiting.

De instructeur beheerst de coachingsvaardigheden voor formatief handelen, gebruik makend van de 4-stappen instructietechniek, mastery-learning, en effectieve feedbackmethodiek (directe feedback, Pendleton en Learning Conversation).

Leerdoelen opfriscursus instructeurs (P)BLS

(Periode januari 2025 – zomer 2026)

De opfriscursus voor instructeurs is beperkt in tijd. Het is daarom onmogelijk alle vaardigheden uit de BIC wederom aan bod te laten komen. Daarnaast moeten we ons realiseren dat van instructeurs die nu worden opgeleid andere vaardigheden verwacht worden dan van instructeurs die voor 2020 zijn opgeleid. Dit heeft te maken met de introductie van de nieuwe opfriscursus voor (P)BLS hulpverleners. Instructeurs die voor 2020 zijn opgeleid, moeten dus nieuwe vaardigheden aangeleerd krijgen. Daarom is voor de genoemde periode een selectie van onderwerpen gemaakt die in de ogen van de Nederlandse Reanimatie Raad, op dit moment het meest relevant zijn. Het zijn ook onderwerpen die op dit moment het meeste bijdragen aan verbetering van met name de opfriscursussen.

De volgende leerdoelen zijn voor de komende periode gedefinieerd.

De instructeur (P)BLS kan aan het einde van de cursus:

- Een (P)BLS demonstratie geven, inclusief het gebruik van de AED volgens de actuele richtlijnen reanimatie in Nederland.
- Korte presentaties geven met de actuele presentaties van de basiscursus (P)BLS en de opfriscursus (P)BLS.
- De principes van mastery learning uitleggen en toepassen, zoals die noodzakelijk zijn voor de basiscursus en opfriscursus (P)BLS.
- Cursisten een vaardigheid aanleren door middel van het 4 stappenplan.
- Een lesplan voor een opfriscursus (P)BLS opstellen op basis van de standaard modules uit de instructeurshandleiding.
- Cursisten begeleiden tijdens het draaien van een scenario (uit het scenarioboek) volgens de principes van voorbereiding, uitvoering en afsluiting.
- De volgende feedback methoden op de juiste wijze en op het juiste moment toepassen en demonstreren: Pendelton en Learning Conversation.

De opfriscursus instructeurs (P)BLS

Doel van de cursus

- Opfrissen en actualiseren van kennis over de meest recente richtlijnen reanimatie.
- Opfrissen van (P)BLS vaardigheden.
- Opfrissen dan wel opnieuw aanleren van vaardigheden noodzakelijk voor het geven van de (P)BLS basiscursus.
- Opfrissen dan wel opnieuw aanleren van vaardigheden noodzakelijk voor het geven van opfriscursus (P)BLS.
- Reflecteren op ervaringen uit cursussen sinds de vorige scholing.
- Overdragen van NRR actualiteiten.

Doelgroep

Instructeurs BLS en PBLs. De achtergrond van de instructeurs kan sterk verschillen van artsen en verpleegkundige tot instructeurs met een BHV achtergrond. Houdt daar rekening mee bij het opstellen van het lesprogramma.

Opzet cursus

In deze instructeurshandleiding zijn de leerdoelen en belangrijkste elementen beschreven die in de opfriscursus voor instructeurs aan bod moeten komen. Bij de verschillende elementen is ook toegelicht wat aan bod moet komen, welke vaardigheden beoefend moeten worden en welke cursusmiddelen eventueel gebruikt kunnen of moeten worden.

Op welke wijze het cursuscentrum daar in samenspraak met de instructeur trainer invulling aan geeft blijft vrij. Er mag dus met de invulling en volgorde van het programma gespeeld worden. Dit is bijvoorbeeld mede afhankelijk of er sprake is van alleen instructeurs BLS of dat ook instructeurs PBLs aan de opfriscursus deelnemen.

Als ondersteuning is wel een voorbeeld lesprogramma opgenomen (bijlage 1). Maar hier mag de instructeur trainer binnen de gestelde kaders mee spelen.

Cursusduur

Er geldt geen maximale duur, wel een minimale duur van de cursus. Uitgaande van een opfriscursus met zowel instructeurs BLS als instructeurs PBLs en 6 cursisten kan je uitgaan van de volgende verdeling:

Minimaal 6 uur voor:

Algemene didactische vaardigheden, BLS vaardigheden en richtlijnen en BLS cursusmaterialen. De cursus zal uiteraard iets korter uitvallen als maar 4 cursisten proeflessen hoeven te geven.

2 – 3 uur voor:

Aanvullingen van PBLs vaardigheden en richtlijnen en PBLs cursusmaterialen.

Afhankelijk van de samenstelling van de groep kan ervoor gekozen worden het beoefenen van algemene didactische vaardigheden te koppelen aan BLS of PBLs. Op die manier kan ook met de exacte invulling van het lesplan gespeeld worden. Als er alleen instructeurs PBLs in de groep zitten vervallen uiteraard de BLS vaardigheden en komen daarvoor in de plaats de PBLs vaardigheden.

Hulpmiddelen tijdens de cursus

Gebruikelijk is dat er per 3 cursisten 1 oefenpop en 1 AED-trainer beschikbaar zijn. Het is daarbij niet verplicht, maar wel zeer gewenst om oefenpoppen te gebruiken die diepte, frequentie en dergelijke kunnen registreren. Het gebruik van deze extra feedback kan stimulerend werken ten aanzien van het leerproces en effectief bijdragen aan formatief handelen. Daarnaast is het uiteraard belangrijk dat alle materialen die voor de scenario's noodzakelijk zijn voorhanden zijn.

Er zijn instructeur trainers die cursisten hun eigen materialen mee laten nemen. Het wordt dan voor de instructeur trainer meteen duidelijk met wat voor materialen de instructeurs werken en in welke staat deze materialen verkeren.

Certificering

In de opfriscursus is, net als in de BIC, geen eindtoets opgenomen. De nadruk ligt op formatief handelen. De instructeur trainer moet tijdens de cursus continu de voortgang van de beheersing van de vaardigheden van alle cursisten beoordelen. En deze waar nodig op een positieve wijze naar een hoger niveau brengen. Wanneer de instructeur aan het einde van opfriscursus niet het gewenste niveau heeft behaald, dan kan het certificaat niet vernieuwd worden en moet dit in CoSy ook als zodanig geregistreerd worden. Instructeurs moeten na de opfriscursus tenminste hetzelfde niveau halen als aan het einde van de instructeurscursus verwacht wordt. Zie hiervoor de handleiding van de instructeurs opleiding. Zie het cursusreglement voor de voorwaarden om te herkansen.

Cursusreglement

In deze instructeurshandleiding staat alle inhoudelijke informatie die nodig is om de cursus te kunnen verzorgen. De cursus moet echter ook aan een aantal randvoorwaarden voldoen om voor certificering door de Nederlandse Reanimatie Raad in aanmerking te komen. Denk hierbij aan zaken als waar moet het cursuscentrum aan voldoen die de cursus organiseert en aan hoeveel cursisten mag een instructeur tegelijk cursus geven. Al deze informatie is te vinden in [het cursusreglement BIC](#).

Elementen uit de opfriscursus

Op basis van de geformuleerde leerdoelen voor de periode januari 2025 – zomer 2026 kunnen elementen voor het lesplan worden bepaald. Op welke manier exact invulling wordt gegeven aan deze elementen is aan de instructeur trainer. Uitgangspunt blijft de verplichte leerdoelen die zijn geformuleerd.

Welkom en kennismaking

Wat gaan we doen en wat wil je leren?

Tijdens de kennismaking en het welkomstwoord worden de lesdoelen van de dag besproken en wordt het programma toegelicht. Ook is er dan ruimte voor de cursisten om hun eigen leerbehoefte aan te geven.

BLS vaardigheden en 4 stappenmethode (peer-to-peer)

De groep wordt opgesplitst in 2 groepen van 3 cursisten (bij een volle groep van 6 cursisten).

Groep 1: BLS vaardigheden

De ene groep start met de BLS vaardigheden, waarbij de collega cursisten door middel van een checklist (bijlage 7) observeren of de vaardigheden correct worden uitgevoerd. Hierbij hanteren we – naast de juiste volgorde – een score van minimaal 90%:

- $\geq 90\%$ van de borstcompressies moeten de juiste diepte bereiken.
- $\geq 90\%$ van de borstcompressies moet de borstkas volledig omhoog komen.
- $\geq 90\%$ van de borstcompressies moeten de juiste snelheid hebben.

Na afloop van de BLS vaardigheid geven de observerende cursisten door middel van de Pendleton methode feedback aan de cursist die de BLS vaardigheden heeft uitgevoerd. Zo nodig worden de vaardigheden opnieuw geoefend.

Groep 2: 4 stappenmethode

De andere groep gaat in drietallen oefenen met het 4 stappenplan.

- Cursist 1: Is de instructeur en leert de cursisten een vaardigheid aan met behulp van het 4 stappenplan.
- Cursist 2: Speelt de cursist. Hij krijgt dus de vaardigheid aangeleerd van cursist 1.
- Cursist 3: Beoordeelt het 4 stappenplan met behulp van bijlage 2.

Na 10 minuten schuiven de rollen door. Vaardigheden die bij deze oefening gebruikt kunnen worden zijn:

- Pocketmask
- Vervangen van de longen van een reanimatiepop
- Plaatsen van de elektroden van een AED op een reanimatiepop

De instructeur trainer heeft de taak om beide groepjes te observeren, deze te coachen en te voorzien van feedback. Na 30 minuten worden de groepjes gewisseld. De BLS vaardigheden van alle cursisten moeten getoetst worden met in het achterhoofd stap 1 van het 4 stappenplan. Een realtime demo zonder toelichting.

BLS cursusmaterialen

Doorloop met de cursisten de huidige instructeurshandleidingen en het scenarioboek. Geef hierbij aan dat dit dynamische documenten zijn en regelmatig een update krijgen. Vraag aan de cursisten hoe hun ervaringen zijn en welke onduidelijkheden er zijn.

Voor de BLS cursussen zijn verschillende cursusmaterialen ontwikkeld die alle instructeurs (die hun jaarbijdrage hebben betaald) kunnen downloaden van de website van de Nederlandse Reanimatie Raad (NRR).

- Instructeurshandleiding basiscursus BLS.
- Instructeurshandleiding opfriscursus.
- PowerPoint basiscursus BLS.
- PowerPoint opfriscursus BLS.
- Scenarioboek.

Alleen het benoemen dat de materialen bestaan is onvoldoende. Er zijn nog te veel instructeurs die van het bestaan van de handleidingen en het scenarioboek niets afweten.

Beschikbaar materiaal:

Youtube NRR kanaal: [Webinar lesopzet basiscursus](#)

Youtube NRR kanaal: [Webinar lesopzet opfriscursus](#)

Website NRR: [Cursusmaterialen BLS, PBL en BIC](#)

Scenario theorie en demo.

Geef een korte presentatie van ongeveer 15 minuten over het begeleiden van scenario's. Dit betreft de PowerPoint Lesgeven aan volwassenen deel 3. Geef bij de cursisten aan dat ze later op de cursusdag ook zelf een scenario gaan draaien. Sluit deze sessie af met een voorbeeld demonstratie van een scenario uit het scenarioboek, waarbij de instructeur trainer de rol van instructeur pakt. Probeer hierbij letterlijk de structuur te laten zien uit bijlage 3.

De Learning Conversation maakt onderdeel uit van het begeleiden van een scenario. Er mag uiteraard aandacht aan worden gegeven, maar de nadruk ligt in deze opfriscursus meer op het gestructureerd begeleiden van een scenario.

Beschikbaar materiaal:

Youtube NRR kanaal: [Webinar lesopzet basiscursus](#)

Youtube NRR kanaal: [Webinar lesopzet opfriscursus](#)

Website NRR: [Cursusmaterialen BLS, PBL en BIC](#)

PowerPoint uit de BIC: <https://we.tl/t-zZdCBJTam0>

Proeflessen scenario's

Na de uitleg en de demo's gaan de cursisten zelf aan de slag met scenario's uit het scenarioboek. Alle cursisten begeleiden een scenario. Er is 20 minuten per cursist beschikbaar.

- 3 minuten voorbereiden
- 8 minuten begeleiden scenario
- 4 minuten nabespreken scenario (door middel van Learning Conversation)
- 5 minuten nabespreken onder begeleiding instructeur trainer met nadruk op scenario begeleiden

Kwaliteitskader first responders in de reanimatiezorg

Eind 2024 is het nieuwe 'Kwaliteitskader first responders reanimatiezorg' geïntroduceerd wat het belang van de samenwerking van first responders beschrijft en benadrukt. Het is aan instructeurs om dit uit te dragen aan alle doelgroepen waaraan ze cursus geven. Het is aan de instructeur trainers om dat belang te benadrukken. Meer informatie over het 'Kwaliteitskader first responders reanimatiezorg' is te vinden via onderstaande link. Wijs instructeurs ook op het webinar over dit onderwerp.

[Kwaliteitskader first responders reanimatiezorg](#)

NRR actualiteiten

De 2-jaarlijkse opfriscursus voor instructeurs is een goed moment om instructeurs weer even te wijzen op wat de ontwikkelingen zijn in het veld. Zijn er nieuwe richtlijnen en leidraden? Zijn er ontwikkelingen op educatiegebied en dergelijke? Maar het is ook aan instructeurs om daar zelf actief mee bezig te zijn. Ze zijn immers NRR instructeur. Zij horen dus op de hoogte te zijn van wat er speelt. Wijs instructeurs dus op kanalen waar ze regelmatig nieuwe en actuele informatie kunnen vinden. Laat ze zich aanmelden voor relevante nieuwsbrieven zoals die van de NRR en abonneren om social media kanalen.

WEBSITE:	www.reanimatieraad.nl
YOUTUBE KANAAL:	https://www.youtube.com/c/NederlandseReanimatieRaad
VIMEO KANAAL:	https://vimeo.com/user140471909
NIEUWSBRIEF:	https://www.reanimatieraad.nl/contact/
FACEBOOK	https://www.facebook.com/NederlandseReanimatieRaad
INSTAGRAM	https://www.instagram.com/reanimatieraad/
LINKEDIN	https://www.linkedin.com/company/11524332/admin/
X	https://twitter.com/Reanimatieraad

PBLS vaardigheden (verplicht voor PBLS instructeurs)

De PBLS vaardigheden van alle deelnemers moeten getoetst worden. Hoe dit wordt vormgegeven is aan de instructeur trainer om te bepalen. Het mag in groepjes waarbij de cursisten elkaar feedback geven. Het mag op andere manieren. Als de instructeur trainer zich maar overtuigt van het feit dat de vaardigheden worden beheerst. Dit mag niet worden overgelaten aan andere cursisten van de groep. Vooral de TDOT verdient de nodige aandacht, net als het moment van alarmeren.

PBLS cursusmaterialen (verplicht voor PBLS instructeurs)

Voor de PBLS cursussen zijn verschillende cursusmaterialen ontwikkeld die alle instructeurs (die hun jaarbijdrage hebben betaald) kunnen downloaden van de website van de NRR.

- Instructeurshandleiding basiscursus PBLS
- Instructeurshandleiding Opfriscursus PBLS
- PowerPoint basiscursus PBLS
- PowerPoint Opfriscursus PBLS
- Scenarioboek (is zelfde boek als BLS scenarioboek)

Beschikbaar materiaal:

Website NRR: [Cursusmaterialen BLS, PBLS en BIC](#)

Eigen leerbehoefte

Dit onderdeel is uiteraard volledig afhankelijk van de leerbehoefte die de cursisten aan het begin van de cursus hebben aangegeven en volledig ter invulling van de instructeur trainer. *Let erop dat in het geval van verdieping voor instructeurs duidelijk is wat wel en niet voor de hulpverleners (cursisten van de (P)BLS basis- of opfriscursus) is bedoeld.*

Vrije ruimte

Uiteraard kunnen instructeur trainers ook eigen elementen aan de cursus toevoegen. Dit mag echter niet ten koste gaan van andere verplichte elementen die hierboven zijn beschreven. *Let erop dat in het geval van verdieping voor instructeurs duidelijk is wat wel en niet voor de hulpverleners (cursisten van de (P)BLS basis- of opfriscursus) is bedoeld.*

Bijlagen

Bijlage 1, Voorbeeld lesplan opfriscursus instructeurs (P)BLS

Doelgroep:

Gemengde groep instructeurs BLS en PBLs.

Tijdsduur	Activiteit	Hulpmiddel
15 min	Welkom en kennismaking • Programma • Inventariseren leerbehoefte	
60 min	BLS vaardigheden en 4 stappenmethode (peer-to-peer) • Toetsen BLS vaardigheden • 4 stappenplan	Oefenpoppen AED-trainers Beademingsmaskers Checklist (Bijl. 2 & 6)
15 min	Cursusmaterialen BLS cursussen: • Instructeurshandleiding opfriscursussen • Scenarioboek	Cursusmaterialen
15 min	Scenario's theorie • PowerPoint Lesgeven aan volwassenen deel 3 - o Nadruk op begeleiden van scenario's	PowerPoint
15 min	Demo scenario begeleiden	
15 min	Pauze	
60 min	Proeflessen scenario's • 20 minuten per cursist	Scenarioboek
50 min	Pauze	
15 min	Kwaliteitskader first responders reanimatiezorg • PowerPoint opfriscursus • Pagina website NRR	PowerPoint versie aug 2024, module First responder
60 min	Vervolg proeflessen scenario's • 20 minuten per cursist	
30 min	Aanvullende nog niet behandelde leerbehoefte	
15 min	NRR actualiteiten • Website NRR voor actuele informatie • Schrijf cursussen in het CoSy • Schrijf je in voor de nieuwsbrief	
ALLEEN voor PBLs instructeurs		
90 min	PBLs vaardigheden • Toetsen PBLs vaardigheden peer-to-peer en evaluatie door middel van Pendleton. - o Reanimatie kind en baby met AED - o Verslikking kind en baby	Oefenpoppen AED's Checklist
30 min	Cursusmaterialen PBLs cursussen • Instructeurshandleiding opfriscursussen • Scenarioboek	
	Afsluiting	

Bijlage 2, 4 stappenplan

STAP 1: De instructeur demonstreert de vaardigheid, zonder uitleg, op normale snelheid en zonder onderbreking.

De bedoeling hiervan is de cursisten een overzicht te geven van de nieuwe praktische vaardigheid. Elk commentaar hierbij zal hen afleiden van de demonstratie in reële tijd. Het belangrijkste kenmerk van deze stap is dat de cursisten kunnen zien hoe een deskundige de praktische vaardigheid uitvoert, precies zoals die uitgevoerd moet worden. Ondanks dat de cursisten bedenkingen kunnen hebben of met vragen zitten na deze demonstratie, moet de discussie uitgesteld worden tot na stap 2. Deze demonstratie kan eventueel worden vervangen door een instructievideo.

STAP 2: De instructeur demonstreert de praktische vaardigheid nogmaals, met ditmaal uitleg bij wat er gedaan wordt en waarom.

De praktische vaardigheid wordt nu vertraagd uitgevoerd, terwijl een uitleg wordt gegeven van elke handeling. De cursisten kunnen nog eens een deskundige aan het werk zien, maar nu met uitleg over hoe en waarom deze handelingen worden uitgevoerd. Tegen het eind van de demonstratie zullen heel wat van de vragen die de cursisten zich stelden, zijn beantwoord. Toch moet er kort gelegenheid gegeven worden om vragen te stellen, maar alleen in verband met de gedemonstreerde vaardigheid. In deze stap begint de instructeur de nadruk van zijn eigen handelen te verleggen naar de cursisten.

STAP 3: De instructeur voert nogmaals de vaardigheid uit, maar ditmaal geleid door een cursist of cursisten.

Nu beginnen de cursisten de verantwoordelijkheid te nemen voor de vaardigheden. Er blijft nog een atmosfeer van veiligheid bestaan omdat het nog steeds de instructeur is die de vaardigheid uitvoert. De cursisten hebben dus een 3^e maal de kans de vaardigheid in detail te zien uitvoeren. Vanaf nu worden de kennis en de vaardigheden progressief geïntegreerd. De cursisten moeten zich de opeenvolgende stappen herinneren, waardoor ze er over na moeten denken.

Het is belangrijk dat eventuele fouten onmiddellijk verbeterd worden. Als dit niet gedaan wordt, is het mogelijk dat de cursisten deze fouten in hun vaardigheid opnemen. Eenmaal opgenomen, is het zeer moeilijk deze fouten te corrigeren. Verbeteren moet gebeuren op een niet bedreigende, constructieve manier. Dit wordt meestal het makkelijkst bereikt door aan de cursist te vragen nog even na te denken over zijn uitspraak. Eventueel kan ook de mening van de groep gevraagd worden. Dit geeft de instructeur ook de kans om zich een oordeel te vormen over hoe succesvol zijn onderwijs was en of alle belangrijke punten werden meegedeeld. Tegelijkertijd hebben de cursisten nu de mogelijkheid om na te gaan wat zij hebben geleerd.

STAP 4: De cursisten demonstreren de volledige vaardigheid met of zonder de beschrijving van wat ze doen.

Iedere cursist zal nu de verantwoordelijkheid nemen om zelf de vaardigheid uit te voeren en zal daarmee aantonen dat hij/zij de techniek begrepen heeft en de vaardigheid correct kan uitvoeren. Als de tijd het toelaat, moet de cursist meerdere malen oefenen om de nieuw verworven vaardigheid goed onder de knie te krijgen.

In deze laatste stap kun je echt zien of je opleiding op een efficiënte manier het gedrag van de cursist veranderd heeft zodat de aangeleerde vaardigheid op de juiste wijze in de praktijk

kan worden gebracht. Dit is ook het goede moment om de cursist persoonlijke constructieve en directe feedback te geven.

Bijlage 3, Scenario onderwijs

Onderstaande kapstok dient als hulpmiddel voor het gestructureerd aanbieden van scenario onderwijs. De voorkeur gaat uit naar meerdere, korte scenario's met beperkte leerdoelen.

Voorbereiding (door instructeur)

- Informatie over doelgroep verzamelen
- Realistisch doel formuleren (keep it simple)
- Scenariokeuze en mate van complexiteit afgestemd op doelgroep en doel
- Opstelling maken
- Controleren van de te gebruiken materialen
- Zorgen voor comfort in de lesomgeving

Introductie

- Benoem: Doelen, relevantie, inhoud, motivatie, realistische rolverdeling (geen toneelspel)
- Heb geen geheimen
- Bespreek veiligheid (leerklimaat, uitvoering en noplay)
- Geef relevante informatie over het scenario (context)
- Laat cursist het scenario kort herhalen

Uitvoering

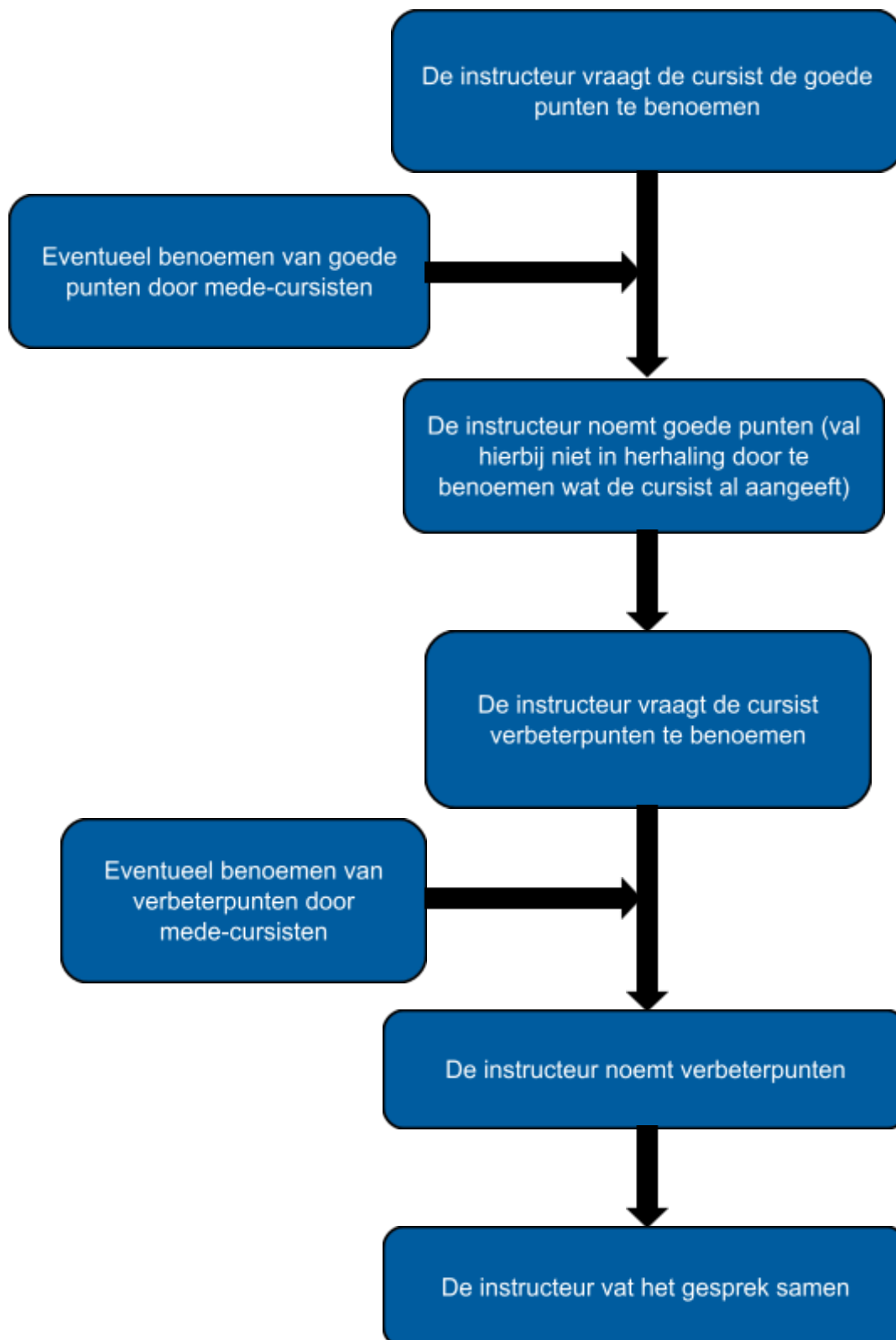
- Geef start en einde scenario duidelijk aan
- Draaien van het scenario gericht op het doel
- Geef alleen informatie die relevant is voor de voortgang van het scenario
- Evaluatie van de leerervaring door middel van de Learning Conversation of Pendleton

- Optioneel herhaling van hetzelfde scenario

Afronding

- Vragen, algemene samenvatting, verbinding naar volgende cursusonderdeel

Bijlage 4, Nabespreken: Pendleton methode

Bijlage 5, Nabespreken: Learning Conversation

De Learning Conversation kan bij scenario onderwijs een hele effectieve feedback methode zijn. In deze bijlage hebben we een klein hulpmiddel opgenomen als hulpmiddel voor de instructeur. Meer informatie over de Learning Conversation vind je in [het lesboekje Feedback: Waarom, Wat, Hoe en Wanneer?](#)

Bijlage 6, Nabespreken: Advocacy with inquiry

- Ik zag
- Ik dacht
- Ik ben nieuwsgierig

VOORBEELDVRAGEN

Open vragen:

- Zou je hier iets meer over kunnen vertellen?
- Hoe bedoel je dat?
- Wat heeft dat met je gedaan?
- Wat had je nodig?
- Wat heb je goed gedaan/waarover ben je tevreden? En hoe kwam dat?
- Wat heeft bij jou de frustratie of het ongemakkelijke gevoel veroorzaakt?
- Wat heeft jezelf verrast gedurende het gebeuren?
- Wat speelde er allemaal mee? Wat had invloed op jouw besluitvorming?
- Wat gebeurde er op dat moment?
- Wat heb je hiervan geleerd?
- Hoe ga je of kan je dat de volgende keer anders doen?
- Wat denk je dat verbeterd kan worden?
- Wat gebeurde er verder wat een probleem veroorzaakte?

Gesloten vragen:

- Heeft iemand opgemerkt wat er is gezegd tijdens de controle?
- Heb je in het begin de scenario informatie goed begrepen?
- Was jij je ervan bewust dat contact met jou wilde hebben/maken?
- Had jij de oorzaak van de problemen in dit stadium al geïdentificeerd?
- Was dat een redelijk verzoek?
- Was die actie te verwachten?
- Vond jij dat leuk?
- Heeft iemand hier verder nog iets aan toe te voegen?

Sonderen: (Onderzoeken, Peilen, Polsen, Uithoren, Uitvragen)

- Waardoor voel jij je meer op je gemak?
- Wat zou jou op dat moment meer geruststellen?
- Hoe zou je het liever hebben gezien?
- Kan je me meer vertellen over wat je voelde toen dat werd gezegd?
- Kan je jouw gedachten van dat moment uitleggen?
- Waar was je mee bezig toen dit voorviel?
- Waarom denk je dat zij dat hebben gedaan?

Samenvatten en reflecteren:

- Hoor ik je zeggen...?
- Begrijp ik het goed dat...?
- Is wat je zegt ...?
- Jullie zijn het erover eens over dat...?

Bijlage 7, Checklist BLS vaardigheden

Vaardigheid:	De cursist:	Ja	Ne e	Opmerkingen
Veiligheid	<i>Laat zien dat hij kijkt naar potentieel gevaar</i>			
Bewustzijn controleren	<i>Door aanspreken en voorzichtig schudden</i>			
Alarmeren	<i>Geeft instructie voor het bellen van 112 en laat de AED halen</i>			
Luchtweg openen	<i>Kantelt het hoofd en lift de kin</i>			
Beoordelen ademhaling	<i>Kijkt, luistert en voelt naar normale ademhaling max. 10 sec. Hoofd blijft gekanteld en de kin gelift</i>			
AED	<i>Voert de opdrachten van de AED uit</i>			
Borstcompressies	<i>Voert effectieve borstcompressies uit:</i> • 100 tot 120 per/min. • Diepte 5 – 6 cm • Handpositie correct • Minimale onderbreking borstcompressies			
Mond op mond beademing (evt. met mondmasker)	<i>Beademt effectief waardoor borstkas omhoog komt en weer invalt</i>			

Vaardigheid:	De cursist:	Ja	Ne e	Opmerkingen
Compressie beademing ratio	<i>30 compressies op 2 beademingen</i>			
Algoritme	<i>Laat de juiste volgorde van de handelingen zien</i>			

Bijlage 8, Checklist PBLS vaardigheden

Vaardigheid:	De cursist:	Ja	Ne e	Opmerkingen
Veiligheid	<i>Laat zien dat hij kijkt naar potentieel gevaar</i>			
Bewustzijn controleren	<i>Door aanspreken en voorzichtig schudden</i>			
Alarmeren	<i>Geeft instructie voor het bellen van 112 en laat de AED halen</i>			
Luchtweg openen	<i>Baby: Hoofd neutraal en lift de kin Kind: Kantelt het hoofd en lift de kin</i>			
Beoordelen ademhaling	<i>Kijkt, luistert en voelt naar normale ademhaling max. 10 sec. Hoofd blijft gekanteld en de kin gelift</i>			
5 beademingen	<i>Beademt effectief waardoor borstkas omhoog komt en weer invalt</i>			
AED	<i>Voert de opdrachten van de AED uit</i>			
Borstcompressies	<i>Voert effectieve borstcompressies uit:</i> • 100 tot 120 per/min.			

Vaardigheid:	De cursist:	Ja	Ne e	Opmerkingen
	• Diepte 1/3 van de borstkas • Handpositie correct (TDOT bij baby's) • Minimale onderbreking borstcompressies			
Mond op mond beademing (evt. met mondmasker)	<i>Beademt effectief waardoor borstkas omhoog komt en weer invalt</i>			
Compressie beademing ratio	<i>15 compressies op 2 beademingen</i>			
Algoritme	<i>Laat de juiste volgorde van de handelingen zien</i>			

Bijlage 9, Voorbeeldbrief uitnodiging instructeurs

Betreft: *Uitnodiging opfriscursus instructeur BLS*

Geachte mijnheer/mevrouw,

Hierbij nodigen wij je uit voor onderstaande cursus

Cursus: Opfriscursus instructeur BLS

Cursusdatum:

Aanvangstijd:

Locatie:

We vragen wel enige voorbereiding voor de cursus

1. Controleer of alles goed staat in CoSy?
 - a) Ga naar <https://cosy.erc.edu/nl/login>
 - b) Sta je nog als (kandidaat) instructeur geregistreerd?
 - c) Is jouw jaarbijdrage betaald?
 - d) Staat jouw juiste e-mailadres geregistreerd?
2. Bestudeer de volgende materialen
 - a) Instructeurshandleiding basiscursus BLS
 - b) Instructeurshandleiding opfriscursus BLS
 - c) Bijbehorende PowerPoint presentaties
 - d) Scenarioboek

Alle cursusmaterialen zijn te vinden op de website van de Nederlandse Reanimatie Raad: <https://www.reanimatieraad.nl/instructeurs-en-cursuscentra/cursusmateriaal/>

3. Zorg dat je de BLS vaardigheden beheerst.
4. Begeleid een scenario voor uit het scenarioboek dat je tijdens de cursus kan begeleiden zoals beschreven in de instructeurshandleiding van de opfriscursus.

Bijlage 10, Versiebeheer

Versie:	Datum:	Wijzigingen:
1.0	April 2022	1 versie voor bespreken met Instructeur-trainers 9 april
1.1	April 2022	Update n.a.v. input IT opfris- en vervolgtraining
1.2	Augustus 2022	Update n.a.v. laatste IT opfris- en vervolgtrainingen • <i>PBLS beoordelingsformulier toegevoegd</i> • <i>Schema Learning Conversation aangepast</i> • <i>Voorbeeldlesplan alleen BLS toegevoegd</i> • <i>Voorbeeldbrief uitnodiging instructeur toegevoegd.</i>
1.3	Augustus 2023	Update n.a.v laatste IT terugkomdagen • <i>Schema LC aangepast</i> • <i>Advocacy with inquiry toegevoegd</i> • <i>Kleine tekstuele correcties</i>
3.0	Januari 2025	Update voor 2 jaar • <i>Lesplan bijlage 1 gewijzigd.</i> • <i>Lesplan bijlage 2 verwijderd</i> • <i>Bijlage 3 gewijzigd n.a.v. de IT-bijscholingsdagen.</i> • <i>Bijlage 5 gewijzigd n.a.v. de recentste input faculty IT-dagen.</i> • <i>Elementen uit het lesplan gewijzigd zodat het aansluit bij het nieuwe lesplan bijlage 1</i> • <i>Voorbeeldbrief, bijlage 9, gewijzigd. Cursisten moeten scenario voorbereiden.</i>
3.1	April 2025	Enkele kleine tekstuele correcties